

Akt nr:

P-F2a-LS86/61

AU\$P-F2a-LS86/61

86

Venevalla dikningsföretag år 1961

Remmene socken,

Älvsborgs län.

Handlingar

tillhörande

Venevalla dikningsföretag år 1961

i Remmene socken,

Älvsborgs län,

upprättade vid syneförrättning enligt vattenlagen av

Lantbruksingenjör Kurt Dahlgren.

Akten innehåller 45 skrivna och paginerade sidor.

Härtill hör 1 blad ritningar.

Översiktskarta.

33 Borås

Skala 1:100000

STENSKRIK VORMAL 2
TUVRA 1900

Protokoll hållet vid syneförrättning för
bättre torrläggning och brukning av ägor
tillhörande Venevalla Västergård i Remmene
socken, Älvsborgs län.

Den 28 nov. 1957 inställde sig undertecknad lantbruksingenjör hos
lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, för att jämlikt
nedan omnämnda förordnande verkställa ifrågavarande förrättning. Kun-
görelse om sammanträdet, som den 5 nov. avsänts till vederbörande pas-
torsämbete hade söndagen den 10 nov. blivit i laga ordning anslagen i
Remmene församling samt lördagen den 9 nov., allt år 1957, varit införd
i Älvsborgs Läns Tidning, varjämte underrättelse om förrättningen jäm-
likt bestämmelserna i vattenlagen 10 kap. 8, 40 och 44 §§ utsänts till
kända sakägare och myndigheter.

På grund härav hade följande personer kommit tillstades:

Sökande till förrättningen:

Gösta Fagersson, Venevalla

Statens Järnvägar genom civ.ing. L. Anagrius enl. fullmakt Bil. n:r 6.

Övriga sakägare:

Arne Welin, Venevalla

Emil Claussan, Bråttensby

Rune Gustafsson, Bråttensby

Einar Claesson, "

Såsom biträdande godemän inställde sig på grund av särskilda kallel-

4

ser skiftesgodemännen

John Johansson, Eggvena, Remmenedal,

Sven Johansson, Bosg., Tarsled, Herrljunga.

§ 1.

Vid sammanträdets början upplästes förordnandet för förrättningsmannen Bil. n:r 1.

§ 2.

Ingen jävsanmärkning framställdes mot synemännen, som själva ej heller visste sig i något hänseende stå i jävsförhållande till sakägare i företaget. Biträdande godemännen hade avlagt föreskriven ed.

§ 3.

Mot företaget anfördes ej laga hinder.

§ 4.

Förrättningsmannen redogjorde för bakgrunden till förrättningen och meddelade, att även S. J. hade sökt syneförrättning för att få frågan utredd. S. J.'s skrivelse upplästes och bifogades protokollet såsom Bil. n:r 5.

§ 5.

Sedan förrättningsmannen framlagt upprättade ritningar framställdes följande yrkanden.

1. Yrkade sökanden Gösta Fagersson, att S. J. ålägges sänka trumman så att markerna kan torrläggas och dräneras på ett nöjaktigt sätt.
2. Yrkade S. J., att jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 7 kap. 17

§ få ersätta skadan i stället för att utföra sänkningen. Några närmare kostnadsberäkningar för tryckning av ett rör genom banken hade icke utförts av S.J., men preliminärt beräknades dessa kostnader till minst 10000:–, om det över huvudtaget var möjligt att utföra en sådan genomtryckning.

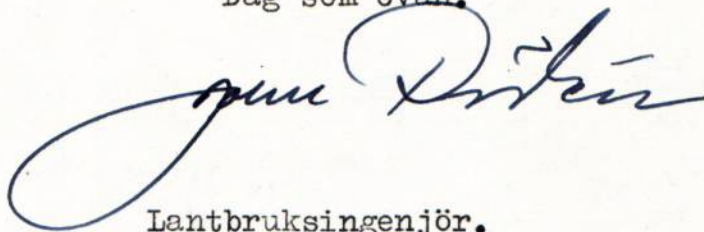
§ 6.

Förrättningsmannen meddelade, att synemännen nu omedelbart skulle påbörja erforderliga undersökningar och värderingar.

§ 7.

Då några ytterligare framställningar icke gjordes, meddelade förrättningsmannen vidare, att nytt sammanträde skulle i laga ordning kungöras. Protokollet upplästes och godkändes.

Dag som ovan.

Lantbruksingenjör.

Biträdande godemän.

Den 31 maj 1961, klockan 10.30 inställde sig undertecknad förrättningsman hos lantbrukare Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, för att fortsätta förrättningsens handläggning. Kungörelser om sammanträdet hade införts i Elfsborgs Läns Tidning och anslagits i Remmene församling, varjämte meddelanden utsänts enligt bifogad förteckning, bilaga 9 .

Närvarande

godemän:

Lantbrukare John Johansson, Eggvena, Remmenedal

" Sven Johansson, Bosgården, Tarsled, Herrljunga

sakägare:

Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal

Statens Järnvägar genom civilingenjör L. Anagrius enligt fullmakt, bilaga 5 .

§ 8.

Förordnandet för ny förrättningsman upplästes. Jäv anfördes på förfrågan ej.

§ 9.

Det av förrättningsmannen upprättade förslaget med därtill hörande längder genomgicks med sakägarna.

§ 10.

Upplästes synemännens utlåtande angående företaget.

§ 11.

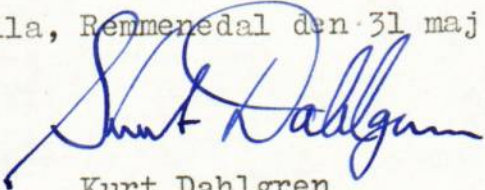
Ägaren av den berörda fastigheten fick i uppdrag att mottaga

och förvara till företaget hörande kartor och handlingar.

§ 12.

Sedan bestämmelserna angående besvär mot förrättningen enligt vattenlagen 11 kap. 85 § meddelats sakägarna och dagens protokoll upplästs, förklarades förrättningen avslutad.

Venevalla, Remmenedal den 31 maj 1961.

Kurt Dahlgren

Lantbruksingenjör

Biträdande godemän

LÄNSSTYRELSEN

I

ÄLVSBORGS LÄN

Landskansliet

IIIM 14 58.

Stämpel.

Avskrift.R e s o l u t i o n.

Med stöd av 10 kapitlet 32 och 33 §§ vattenlagen förordnas lantbruksingenjören Kurt Dahlgren, Vänersborg, att i laga ordning handlägga i bilagda ansökan omförmälda förrättningar. Riksantikvarieämbetets skrivelse den 3 februari 1956 angående fasta forn-
lämningar bifogas för vederbörligt beaktande.

Samtliga handlingar översändes till förrättningsmannen.

I samband härmed återkallas de av länsstyrelsen för lantbruks-
ingenjören John Rödén, Vänersborg, meddelade förordnandena.
Vänersborg i landskansliet den 14 april 1958.

På länsstyrelsens vägnar:

Åke Paulsson

Ture Sandelin

Rätt avskrivet betygas:

B. Kalkbren

M. Löwenberg

9

Utdrag

ID 407

Till Länsstyrelsen i Älvsborgs län,
V ä n e r s b o r g .

På förekommen anledning anhålles, att bifogade fyrtioåtta förordnanden överföres på lantbruksingenjör Kurt Dahlgren, Vänersborg.

D.n:r	Torrläggning av mark inom	Socken	Förordnandet utfärdat den
III M 2. 57	Venevalla	Remmene	5. 1. 1957

Vänersborg den 10 april 1958.

John Rödén

Då lantbruksingenjör Rödén tillträtt annan tjänst och avflyttat från Vänersborg tillstyrkes förestående förslag.

Vänersborg den 12 april 1958.

För lantbruksnämnden:

John Dahlström

Rätt utdraget betygas:

B. Kallgren

M. Lönnberg

Insändes till vederbörande lantbruksnämnd.

Landkansliet i Vänersborg
Ink. 11 OKT 1954
III. M - 54 - 54

den 18 AUG. 1954
Dnr. 34471-
72-6
län.

Till Länsstyrelsen i *Älvsborgs*

Härmed anhålles om förordnande för behörig förrättningsman att handlägga syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen för torrläggning av ^{mig} _{oss} tillhörig mark inom *Remmene* socken(-nar) av *Älvsborgs* län.

Förrättningen avser *Länkring* av *järnvägsrummen* vid *km. 384 + 400* *linjen Remmenedal - Värgårds* genom *Stafs järnvägs försorg.*
här uppgives så fullständigt som möjligt företags beskaffenhet (dikning, åreglering, sjösänkning, invallning e. d.), vidare företags omfattning (areal som skall torrläggas, avloppens längd o. d.), om flotties, damm, järnväg, landsväg e. d. beröres m. m.

Närmaste järnvägsstation *Remmenedal*
Meddelanden om förrättningen ställas till *Frösta Fagerström*
Venavalla Remmenedal tel 35
titel, namn och fullständig adress samt telefon.

Venavalla den *16 - 8* 1954

Sökandes namn: *Frösta Fagerström* Fastighet: *Venavalla Västergården 53*
för fastigheten
» »
» »

Förutom nämnda, sökandena tillhöriga fastigheter, väntas nedanstående ägare och fastigheter bliva berörda av företaget.

Icke sökandes namn:

Fastighet:

ägare av fastigheten

» » »

» » »

Lantbruksnämnden får till förrättningsman föreslå:

Lantbruksingenjören i Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs

läns norra del. G. Hegethorn, Vänersborg.

Vänersborg

den 22 september

1954.

På Lantbruksnämndens vägnar:

Otto Miklasson
/Otto Miklasson/

J. Edwardson
/J. Edwardson/

R e s o l u t i o n .

Med stöd av 10 kap. 32 och 33 §§ vattenlagen varder lantbruksingenjören i Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs läns norra del G. Hegethorn, Vänersborg, härmed förordnad att i laga ordning verkställa i omstående ansökning omförmäld förrättning.

Denna resolution översändes till förrättningsmannen.

Vänersborg i landskansliet den 11 oktober 1954.

På länsstyrelsens vägnar:

Svante Gustafsson
Svante Gustafsson

Birger Carle
Birger Carle

K u n g ö r e l s e .

Sedan undertecknad av länsstyrelsen förordnats att verkställa syneförrättning enligt vattenlagens bestämmelser för torrläggning av marker tillhörande Venevalla Västergård i Remmene socken, Älvsborgs län, har sammanträde i ärendet blivit utsatt att hållas hos lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, torsdagen den 28 nov. 1957 kl. 13.00.

Järnvägslinjen Remmenedal - Vårgårda beröres av företaget. Till sammanträdet kallas alla de, som därvid ha egen eller annans rätt att bevaka.

Vänersborg den 5 november 1957.

På tjänstens vägnar:

John Rödén

lantbruksingenjör.

I laga ordning anslagen i Remmene församling söndagen den

10 nov., 1957, betygas:

Gösta Fagersson
huvudman.

Kungörelse

Sedan undertecknad av länsstyrelsen förordnats att verkställa syneförrättning enligt vattenlagens bestämmelser för torrläggning av marker tillhörande Venevalla Västergård i Remmene socken, Älvsborgs län, har sammanträde i ärendet blivit utsatt att hållas hos lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, torsdagen den 28 november 1957 kl. 13.00.

Järnvägslinjen Remmenedal — Vårgårda beröres av företaget. Till sammanträdet kallas alla de, som därvid ha egen eller annans rätt att bevaka.

Vänersborg den 5 november 1957.

På tjänstens vägnar:
John Rödén
lantbruksingenjör

Att ovanstående kungörelse varit införd i Älvsborgs Läns Tidning
den 9 november 1957 intygas:

B. Kallgren

F ö r t e c k n i n g

jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 10 kap. 8, 40 och 44 §§ över de kända fastighetsägare, nyttjanderättshavare och myndigheter till vilka underrättelse avsänts angående sammanträde för bättre torrläggning och brukning av ägor tillhörande Venevalla Västergård i Remmene socken, Älvsborgs län.

Till sammanträde hos lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmened-
dal, torsdagen den 28 november 1957 kl. 13.00.

Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal

Arne Welin " "

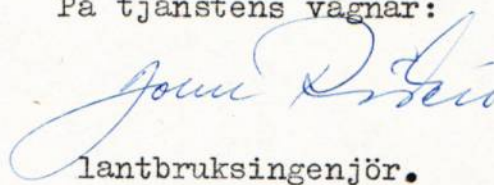
Statens Järnvägar

1:e baningenjören vid 5:e bansektionen,

Burggreveg. 4, Göteborg 1

Vänersborg den 13 november 1957.

På tjänstens vägnar:

lantbruksingenjör.

STATENS JÄRNVÄGAR

Göteborg den 14 JAN. 1954

5 BANSEKTIONEN
Baningenjören

D.-nr _____

Anhålls att i svarsskrivelse ovanstående
diarienummer angives.

Lantbruksingenjören

VÄNERSBORG

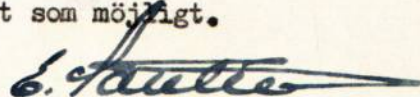
SB/BS

Trumma vid km 384+400Linjen Remmenedal - Vårgårda

Från ägaren till fastigheten Venevalla Västergården 5³ i Remmene socken, Gösta Fagersson, har anhållan inkommit, att rubricerade trumma skall sänkas genom statens järnvägars försorg.

Fagerssons anspråk grundar sig på en av lantbrukskonsulenten i Vänersborg den 15.8.1950 uppgjord arbetsplan för avloppsförbättring av ovannämnda fastighet. I arbetsplanen har angivits att trumsänkningen skall utföras och bekostas av statens järnvägar.

Hänvisande till vad ovan framhållits anhålles att laga syn förrättas genom Lantbruksingenjörens försorg. Enär dubbelspåret mellan Remmenedal och Vårgårda skall vara färdigställt den 10.6.1954, anhålles om så snar behandling av ärendet som möjligt.

(E. Santén)

FULLMAKT för ombud vid
lantmäteri- eller dylik förrättningHäri genom befullmäktigas civilingenjör L. Anagrius

Befattning och namn

att statens järnvägars talan föra och rätt bevaka vid förrättning rörande torrläggning av marker
tillhörande Venevalla Västergård i Remmene socken av Älvsborgs län. Enligt uppgift i kallelseni _____
t. ex. socken och kommun av län

Ombudets laga åtgärder godkännas.

Denna fullmakt är utfärdad med stöd av Arbetsordning för distriktsbefälet (intagen i Statens järnvägars författningssamling, särtryck nr 3).

Göteborg den 27.11. 19 57.

E. Santén
(E. Santén)Baningenjör,
föreståndare för 5 bansektionen

Telefon: 175500-1101

På en gång närvarande vittnen:

K u n g ö r e l s e .

Syneförrättning angående torrläggning av marker tillhörande Venevalla Västergården 5³ i Remmene socken, Älvsborgs län, handlägges ånyo vid sammanträde hos lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, onsdagen den 31/5 1961 kl. 10.30.

Företaget berör Statens Järnvägar, sträckan Vårgårda - Remmenedal.

Till sammanträdet kallas alla de, som därvid ha egen eller annans rätt att bevaka.

Vänersborg den 9 maj 1961.

På tjänstens vägnar:

Kurt Dahlgren

Lantbruksingenjör

I laga ordning anslagen i Remmene församling söndagen den 14 maj 1961, betygas:

*Remmenedal
kyrkställe.*

Kungörelse

Syneförrättning angående torrläggning av marker tillhörande Venevalla Västergården 5:3 i Remmene socken, Älvsborgs län, handlägges ånyo vid sammanträde hos lantbrukaren Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal, onsdagen den 31/5 1961 kl. 10.30.

Företaget berör Statens Järnvägar, sträckan Vårgårda—Remmenedal.

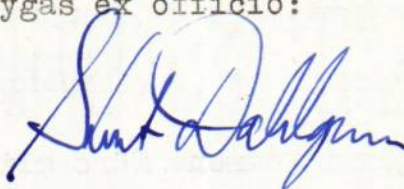
Till sammanträdet kallas alla de, som därvid ha egen eller annans rätt att bevaka.

Vänersborg den 9 maj 1961.

På tjänstens vägnar:

Kurt Dahlgren.
Lantbruksingenjör.

Att ovanstående kungörelse varit införd i Älvsborgs Läns Tidning
den 16 maj 1961 intygas ex officio:

F ö r t e c k n i n g

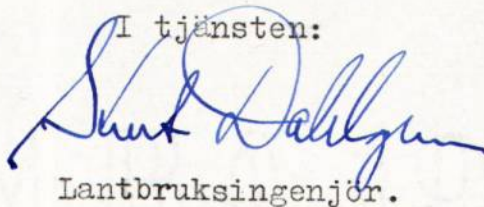
över delägare i det avdikningsföretag, som avser torrläggning av mark inom Venevalla Västergården 5³ i Remmene socken av Älvsborgs län, vilka jämlikt vattenlagen 10 kap. 40 § underrättats angående sammanträdet den 31 maj 1961 kl. 10.30.

Gösta Fagersson, Venevalla, Remmenedal

Statens Järnvägar, Baningenjören för 5 bansektionen, Göteborg 1

Att underrättelser avsänts till förestående sakägare med posten den 12 maj 1961, intygas.

I tjänsten:

Lantbruksingenjör.

STATENS JÄRNVÄGAR

BANINGENJÖREN

5 bansektionen

Telefon 175500

Anknytning 1774

Lantbruksnämnden,
Lantbruksingenjören,
Kungsgatan 17, Box 93,
VÄNERSBORG.

Ort och datum

Göteborg den 6.4.1961.

Eder referens

Edert brev

Vår referens

Vår diarietecken

R1/UC

Ang. trumma vid km 384+400. Linjen Remmenedal-Vårgårda.

Efter att ha tagit del av Ert utlåtande och rubr. får statens järnvägar härigenom meddela sig intet ha att erinra mot ett ~~ter~~läggningsföretag enl. alt. II.

Utlåtande

angående Venevalla Dikningsföretag år 1961 i Remmene socken, Älvsborgs län.

1. Ändamål, läge m.m.

För torrläggning av mark genom dikning enligt 7 kap. vattenlagen har ägaren till Venevalla Västergården 5³ i Remmene socken sökt syneförrättning jämlikt 10 kap. vattenlagen. Ifrågavarande område är beläget inom Nossans nederbördsområde nr 143 på södra sidan om järnvägen ca 1,2 km sydväst om Remmenedals järnvägsstation. Läget framgår av bifogad översiktskarta, på vilken torrläggningssområdet utmärkts med gul färg.

Enär avloppet passerar järnvägen genom en trumma, som är för grund för markernas torrläggning intill 1,2 m djup, erfordras att trumman ombygges eller att ny trumma utföres vid sidan om den gamla. Vid sammanträde med sakägarna under syneförrättningen, vilken handlagts med biträde av godemän, har Statens Järnvägar (S.J.), som äger järnvägen, genom sin representant framfört yrkandet, att S.J. jämlikt vattenlagen 7 kap. 17 § måtte erhålla rättighet att ersätta skadan i stället för att ombygga trumman. Följande utredningar har verkställts för bedömning, huruvida S.J. skall utföra arbetet eller ersätta skadan och i så fall med vilket belopp. Av denna anledning måste ett förslag till torrläggning först upprättas.

2. Plankarta, profilritningar och höjdsystem.

Över torrläggningssområdet har en karta upprättats med ledning av verkställda planmätningar. Den mark, som ur torrläggningssynpunkt

ansetts direkt beroende av företaget har å plankartan begränsats med en streckad kurva, inom vilken höjdsiffror anger markytans höjdläge i använt höjdsystem. Rörledning betecknas med röd linje och brunn med röd ring, medan öppet dike, som ingår i företaget, betecknas med dubbla röda linjer.

Kartan har upprättats i två lika exemplar. Därefter har på det ena exemplaret inritats ett förslag till dikning, vilket lämpligen borde utföras om järnvägen ej funnes eller om ny trumma byggdes (alt. I). På det andra exemplaret har inritats den dikning, som den nuvarande trumman medger (alt. II). Ändamålet med de båda förslagen torde framgå av diskussionen under punkterna 4-6 nedan.

Profilritningar över huvudavloppen har på motsvarande sätt upprättats för båda alternativen.

Som utgångspunkt för avvägningarna har fixpunkter inbyggits. Deras läge framgår av plan- och profilritningarna. Höjdsystemet har valts godtyckligt och har inte anslutits till rikets allmänna höjdsystem.

3. Vattenmängd och dimensionering.

Dikenas dimensioner har bestämts under antagande av en avrinning av 2 l/s.ha för åkermark och 1,5 l/s.ha för skogsmark. Avrinningen i olika punkter blir då:

Punkt	Nederbördsområde		Dim. högvatten- avrinning, l/s
	storlek, ha		
	åker	skog	
C	9	28	60
D	8	26	55
E	0,5	16	25
D ¹	4	7	18

I det ovan nämnda alt. I har alla avlopp föreslagits igenlagda med rör medan i alt. II detta inte är möjligt på grund av alltför litet torrlägningsdjup. I möjligaste mån har emellertid även dessa diken igenlagts, men ofta på mindre djup än normalt. Föreslagna dimensioner o.d. framgår av profilritningarna.

För att erhålla en fullständig bild av såväl båtnad som kostnad i de båda alternativen har även förslag till täckdikning upprättats enligt plankartorna. I alt. II kan vissa marker inte täckdikas.

4. Kostnad.

Enligt bifogat kostnadsförslag, bil C , uppgår kostnaden enligt alternativ I till 9750 kronor och enligt alternativ II till 7450 kronor. I dessa belopp ingår kostnaderna för såväl huvudavlopp som detaljdränering. Det må särskilt observeras, att dikessträckan nedanför järnvägen förutsättes utförd på motsvarande sätt i båda alternativen och till ungefär samma kostnad. Hänsyn har därvid inte tagits till den befintliga ledningen, eftersom denna lagts efter den tidpunkt, då järnvägen meddelat att järnvägen ej önskade lägga om trumman. Dessutom

torde det vara ekonomiskt att lägga denna ledning oberoende av om trumman sänks eller ej.

Kostnadsskillnaden mellan alternativen blir alltså 9750 - 7450 = 2300 kronor.

5. Båtnad.

I den båtnad, som beräknats uppkomma vid respektive alternativs utförande, ingår framförallt de poster, vilka är olika i de båda alternativen, medan vissa andra båtnadsposter som förutsättes lika utelämnats. Detta senare gäller exempelvis beträffande båtnaden för ledningen nedströms om järnvägen och för viss del av detaljdräneringsbåtnaden. Beräkningssättet bör kunna accepteras med hänsyn till sättet för beräkningen av ersättningsbeloppen. Förhållandet måste emellertid observeras om man önskar använda siffrorna i andra beräkningar, t.ex. för vardera alternativets lönsamhet.

Vid båtnadsberäkningen har i övrigt i huvudsak använts de grunder, vilka angivits i ett utkast till betänkande, som den s.k. Båtnadskommittén utarbetat. Som utgångspunkt för jordvärdeberäkningen skall därvid det genomsnittliga marknadsvärdet inom storleksgruppen 10-20^{ha} för Götalands norra slättbygder väljas i detta fall. År 1955 var detta 3250 kr/ha. Uppskattningsvis har man nu 10 % högre värde, dvs. 3550 kr/ha. Korrektion av detta värde skall göras med hänsyn till gårdsstorlek, läge och skörd. Gårdens storlek är ca 10 ha åker, varför värdet enligt ovannämnda utkast bör höjas 170 kr/ha till

3720 kr/ha. Det ekonomiska läget anses medelgott, varför ingen korrektion behöver göras härför.

Medelskörden inom Götalands norra slättbygder anges till 2300 ske/ha. Denna siffra härrör från skördeuppskattningar. Enligt en särskild utredning grundad på Kungl. Statistiska Centralbyråns rapporter från åren 1957 - 59 föreligger det emellertid viss skillnad mellan de hektarskördar som anges i skörderapporterna och de verkliga skördarna. Förhållandet mellan verklig skörd enligt provyteundersökningar och i rapporterna uppskattad skörd blir i medeltal 1,28 inom Älvsborgs läns norra område samt Skaraborgs och Östergötlands län, dvs. den närmaste motsvarigheten till Götalands norra slättbygder. Förutsätter man att detta förhållande är gällande skulle alltså den verkliga medelskörden uppgå till $2300 \cdot 1,28 = 2950$ ske/ha.

Medelskörden för de olika berörda markerna i denna förrättning uppskattas efter torrläggning till 3400, 3000, 2000 respektive 400 ske/ha. Sambandet mellan jordvärde = v och skörd = s skulle enligt Båtnadskommitténs utkast kunna uttryckas $v = k \cdot s^2$, där k är konstant. Enligt ovan motsvaras jordvärdet 3720 kr/ha av medelskörden 2950 ske/ha. Jordvärdena på de aktuella figurerna skulle alltså efter fullständig dikning bli 5000, 3900, 1700 respektive 700 kr/ha allt enligt de i värderingslängderna, bil A, införda värdena, när byggnadsbestånd och arrondering bedömes som normala och korrektioner i

dessa avseenden ej erfordras. Därefter har de nuvarande och blivande jordvärdena med hänsyn till markernas höjdlägen över vattenstånden beräknats efter en speciell kurva med utgångspunkt från värdena i fullt torrlagt skick. Den på så sätt beräknade båtnaden utgör enligt alternativ I 9806 kronor och enligt alternativ II 2986 kronor. Värdeskillnaden skulle alltså utgöra 6820 kronor.

6. Resultat.

Innan beräkningarnas resultat diskuteras skall något nämnas angående järnvägstrummans tillkomst och utbyggnad. Trumman har såvitt bekant byggts vid järnvägens tillkomst omkring år 1860. Den utfördes såsom en stentrumma med dimensionen 1,1 x 1,1 m och med längden ca 7 m.

År 1950 upprättades en täckdikningsplan över de aktuella markerna, varav framgick att trumman behövde fördjupas. Efter markägarens begäran om fördjupning enligt nämnda plan påpekade S.J. i brev av den 14 januari 1954, att syneförrättning först borde handläggas för bestämning härom. Förrättningen borde handläggas snarast med hänsyn till den aktuella dubbelspårsutbyggnaden som beräknades ske år 1954. Förrättningen kom emellertid inte till stånd före utbyggnaden, som f.ö. enligt uppgift inte har föregåtts av domstolsbehandling eller syneförrättning rörande förhållandena till närliggande markers torrläggning. Det är till följd härav inte uppenbart att man vid bedömningen huruvida trumman skall

ombyggas eller ej skall taga hänsyn jämväl till trummans förlängning och därmed förenade extra kostnader för ombyggnaden. Enär resultatet av bedömningen skulle bli detsamma i båda fall såsom framgår av nedanstående anser sig synemännen emellertid ej behöva taga ställning i denna fråga.

Vid beräkning av den ersättning som S.J. skall erlægga om trumman ej ombyggs jämföres här värdeskillnaden i alternativ I och II med motsvarande kostnadsskillnad för alternativens utförande. Värdeskillnaden uppgår till 6820 kronor och kostnadsskillnaden till 2300 kronor. Båtnadsöverskottet är alltså $6820 - 2300$ kronor = 4620 kronor. Detta belopp skulle således ange den direkta skada, som åsamkas markägaren genom att trumman ej ombygges. Dessutom kan ytterligare skada genom intrång vållas i framtiden genom den begränsning av fastighetens resurser som ett torrlägningshinder utgör. Bl.a. kan man tänka sig att marken i framtiden skulle kunnat disponeras på ett ännu effektivare och lönsammare sätt än vad synemännen nu kan förutse. Detta intrång värderas till 980 kronor eller ca 20 % av ovan angivna båtnadsöverskott. Totalt ersättningsbelopp skulle alltså vara 5500 kronor.

Ovanstående beräkning grundar sig bl.a. på att alternativ II är lönsamt att utföra. Efterson ej alla båtnadsvärden är beaktade i båtnadsberäkningen utvisar inte beräkningarna om detta är fallet. Enär synemännen bedömer, att den totala båtnaden vid utförande av alternativ II uppenbarligen väsentligt överstiger kostnaden, så bör ovan-

stående beräkningsförfarande vara tillfyllest.

Ersättningsbeloppet skall jämlikt vattenlagen 7 kap. 17 § jämföras med den kostnad, som en ombyggnad av järnvägstrumman skulle belöpa sig till. I det aktuella fallet är denna kostnad vansklig att beräkna, enär risken för stenförekomster bedömes som stor. Man får därför utgå ifrån, att en kostnadsberäkning väsentligt överstiger ersättningsbeloppet även om kostnadsberäkningen åsyftat endast enkelspåret i dess tidigare skick. Med hänsyn härtill finner synemännen det skäligt ^{föreskriva} att Statens Järnvägar må ersätta skadan i stället för att ombygga och fördjupa trumman.

På grund av den skada som åsamkats markägaren genom att järnvägstrumman inte omedelbart omlades på begäran härom, har framförts yrkande att ränta å skadeståndsbeloppet skall utgå under tiden från förrättningens anhängiggörande. Visserligen skulle det i normala fall ha tagit viss minimitid innan en syneförrättning kunnat avslutats och en omläggning av trumman utföras och till följd härav båtnader kunnat utvinnas. I det aktuella i och för sig enkla fallet fanns emellertid en arbetsplan över dikningen upprättad före järnvägens ombyggnad till dubbelspår. Det skulle sålunda inte förefalla nödvändigt att tillripa syneförrättning enligt 10 kap. vattenlagen om inte lönsamheten ifrågasatts av S.J. Av olika anledningar har också syneförrättningen fördröjts, varför det förefaller synemännen obilligt att ränta inte skulle utgå.

Frågan är då på vilket belopp räntan skall beräknas. Såsom framgår av beräkningarna har båtnad och kostnad beräknats under förutsättning av en lönsamhet enligt 1961 års prisleförhållanden och tekniska standard m.m. Eftersom räntan enligt nedan bör beräknas från år 1954 skall alltså diskontering i princip ske till detta år. Båtnaden borde emellertid rent teoretiskt beräknas genom diskontering av samtliga års fastighetsränta och man borde alltså genomföra en prognos för den framtida utvecklingen. Eftersom detta är omöjligt att med någorlunda säkerhet göra, må det anses acceptabelt att 1961 får utgöra ett grundår för beräkningarna och att den eventuella ytterligare förbättring, som kan komma att inträffa i fastighetsräntan, får innefattas i det procentuella tillägg till ersättningsbeloppet, som ovan angetts för framtida intrång.

Synemännen finner sålunda skäligt bestämma, att, därest trumman inte ombygges, Statens Järnvägar skall ersätta skadan jämlikt vattenlagen 7 kap. 17 § med femtusenfemhundra (5.500:-) kronor jämte fem procents (5%) årlig ränta räknat från tiden av länsstyrelsens första förordnande av lantbruksingenjör att handlägga förrättningen, dvs. den 11 oktober 1954. Beloppet skall erläggas snarast sedan denna förrättning vunnit laga kraft.

Förrättningskostnaderna för denna syneförrättning skall i första hand betalas av sökanden, men skall med hänsyn till förefintliga förhållanden bestridas av Statens Järnvägar när ersättningsbeloppet i övrigt erlägges.

7. Företagets namn.

Företaget skall benämnas Venevalla dikningsföretag år 1961.

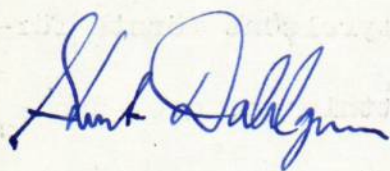
8. Besvärshänvisning.

Jämlikt bestämmelserna i vattenlagen 11 kap. 85 § har den, som önskar föra talan mot förrättningen att inom 60 dagar från denna dag ingiva sina till Västerbygdens vattendomstol, Vänersborg ställda besvär i tre exemplar. I besvären skall fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen därtill. Vid besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet.

9. Utlåtandets verkställighet.

Därest talan icke anhängiggöres mot syneförrättningen inom föreskriven tid enligt ovan, kommer förrättningen, enär utlåtandet icke skall underställas vattendomstolens prövning, att i enlighet med vattenlagen 10 kap. 75 § vinna laga kraft.

Venevalla, Remmenedal den 31 maj 1961

Kurt Dahlgren

Biträdande godemän

Lantbruksingenjör

Särilt här fört diarium utvisar, hava besvär icke upträtt över denna syneförrättning; bekräftar Vänersborg i Västerbygdens vattendomstols kansli den 6 september 1961.

I tjänsten:

T. Hansson.

Stämpel Två kronor.

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt, 4779 hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
<u>Alternativ I.</u>							
<u>A.Alstringsbåtnad.</u>							
	1	0,08		860	3900	3040	243
	2	0,09		160	3900	3740	337
	3	0,07		50	700	650	46
	4	0,06		390	3900	3510	211
	5	0,07		2540	3900	1360	95
	6	0,10		2850	3900	1050	105
	7	0,15		2540	3900	1360	204
	7a	0,11		1100	1700	600	66
	8	0,23		430	3900	3470	798
	8a	0,03		340	1700	1360	41
	9	0,05		1160	1700	540	27
	10	0,13		40	700	660	86
	11	0,16		250	700	450	72
	12	0,20		100	5000	4900	980
	13	0,16		1550	5000	3450	552
	14	0,10		4500	5000	500	50
	15	0,05		4850	5000	150	8
	16	0,13		3700	5000	1300	169
	17	0,08		2050	5000	2950	236
	18	0,07		2850	5000	2150	151
trpt.							

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt, ding hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
trpt.	19	0,08		3500	5000	1500	120
	20	0,04		4600	5000	400	16
	21	0,11		4650	5000	350	39
	22	0,10		4000	5000	1000	100
	23	0,08		2350	5000	2650	212
	24	0,16		2750	5000	2250	360
	25	0,09		4600	5000	400	36
A-summa		2,78					5360
<u>B. Brukningsbåtnad.</u>							
a) i form av minskade brukningskostnader							2218
b) i form av minskade underhållskostnader							2228
B-summa							4446
T-summa							9806
<u>Alternativ II.</u>							
<u>A. Alstringsbåtnad.</u>							
	5	0,07		2540	1790 (3900)	-	-
	6	0,10		2850	1790 (3900)	-	-
	7	0,14		2540	1790 (3900)	-	-
	7a	0,11		1100	780 (1700)	-	-
	8	0,01		430	1790 (3900)	1360	14

VÄRDERINGSLÄNGD

Fastighet och ägare Ägobeskrivning	Ägo- figur- nr	Förbättrad mark		Värde pr ha		Båtnad	
		åker, tomt, ägar hektar	annan hektar	före kronor	efter kronor	pr ha kronor	pr ägofigur kronor
trpt.	8a	0,01		340	780 (1700)	440	4
	9	0,05		1160	920 (1700)	-	-
	13	0,03		2800	3050 (5000)	250	8
	14	0,10		4500	3050 (5000)	-	-
	15	0,05		4850	3050 (5000)	-	-
	16	0,13		3700	3050 (5000)	-	-
	17	0,08		2050	3050 (5000)	1000	80
	18	0,07		2850	3050 (5000)	200	14
	19	0,08		3500	2700 (5000)	-	-
	20	0,04		4600	2700 (5000)	-	-
	21	0,11		4650	3050 (5000)	-	-
	22	0,10		4000	3450 (5000)	-	-
	23	0,08		2350	3450 (5000)	1100	88
	24	0,16		2750	3450 (5000)	700	112
	25	0,09		4600	3450 (5000)	-	-
<u>A-summa</u>							320
<u>B. Brukningsbåtnad.</u>							
a) i form av minskade brukningskostnader							1592
b) i form av minskade underhållskostnader							1074
<u>B-summa</u>							2666
<u>T-summa</u>							2986

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Alternativ I.</u>				
		<u>Huvudavlopp.</u>				
0+00 - 0+81	81	Lantbruksrör D=300 inkl. frakt, m	81	6.70	543	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	81	5.20	421	
0+81 - 1+67	52	Lantbruksrör D=300 inkl. frakt, m	52	6.70	348	
		Grävning, läggning och igen- fyllning, m	52	6.00	312	
1+67 - 2+65	98	Lantbruksrör D=300 inkl. frakt, m	98	6.70	657	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	98	3.80	372	
0+00		Utloppsskydd U-1			25	
0+90		Brunn B-8 D=400			85	
1+67; 2+65		Brunn B-17 D=600 st	2	125	250	
2+30		Stensil T-11		40	40	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			297	3350
2+65 - 3+73	108	Lantbruksrör D=200 inkl. frakt, m	108	3.50	378	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	108	3.50	378	
3+73		Brunn B-14 D=400			85	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			59	900

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
9+90 - 11+29	139	Lantbruksrör D=200 inkl. frakt	m 139	3.50	487	
		Grävning, läggning och åter- fyllning	m 139	2.80	389	
11+29		Upptagning av vägtrumma			40	
10+67;11+29		Brunn B-17 D=400	st 2	80	160	
11+24		Stensil T-11			40	
11+29-11+82	53	Lantbruksrör D=150 inkl. frakt,	m 53	2.80	148	
		Grävning, läggning och åter- fyllning,	m 53	1.80	95	
11+82		Brunn B-14 D=400			85	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			156	1600
	531			Summa		5850
		<u>Täckdikning.</u>				
	45	Tegelrör D=100 inkl.frakt	m 45	1.87	84	
		Grävning, läggning och åter- fyllning,	m 45	1.45	65	
	1800	Tegelrör D=50 inkl.frakt	m 1800	0.71	1278	
		Grävning, läggning och åter- fyllning,	m 1800	1.00	1800	
		Brunn B-17 D=400			80	
		Stensil T-11	st 6	40	240	
		För arbetsledning m.m. til- lägges			353	3900
	1845			Summa	3900	

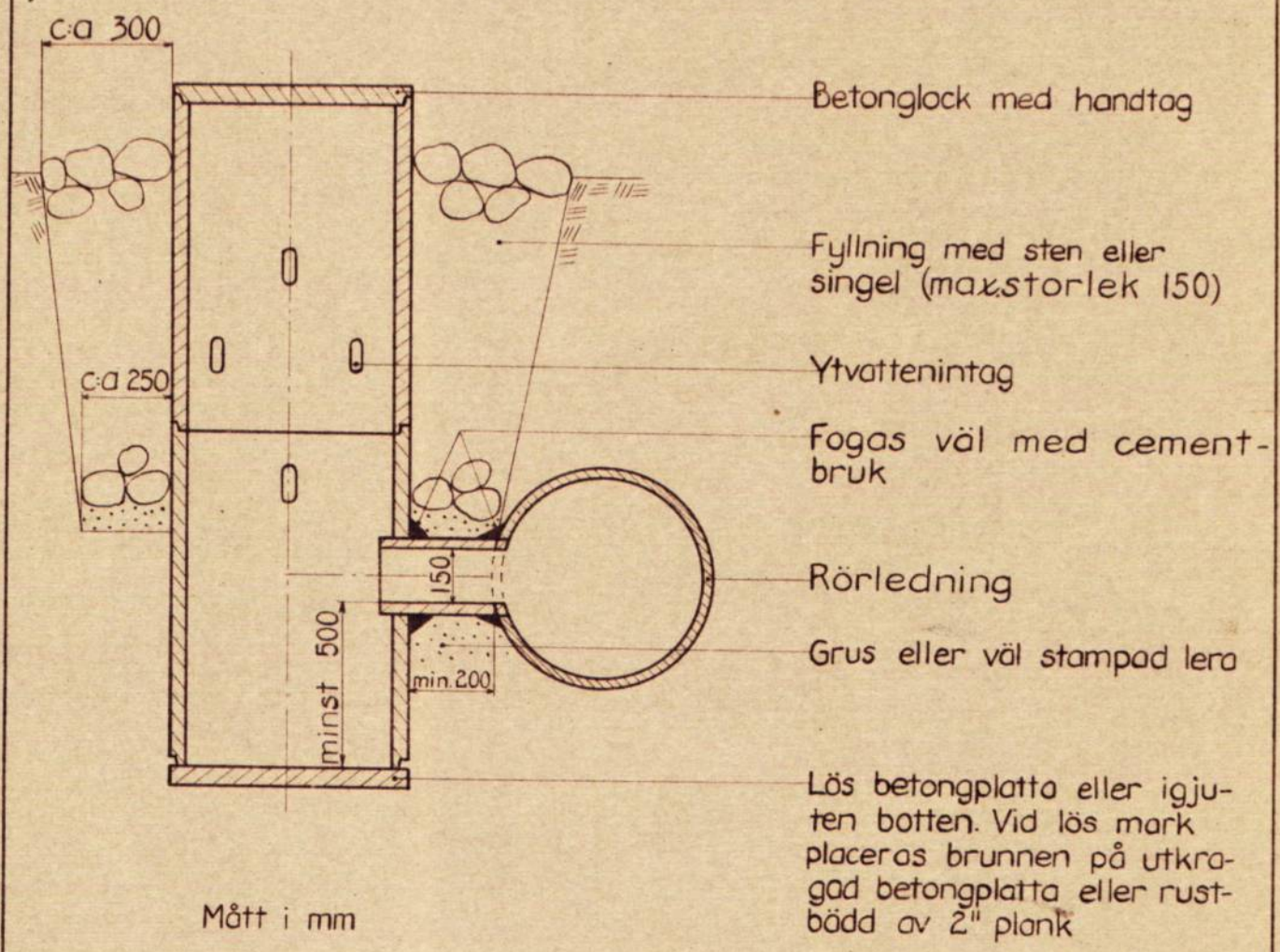
KOSTNADSFÖRSLAG

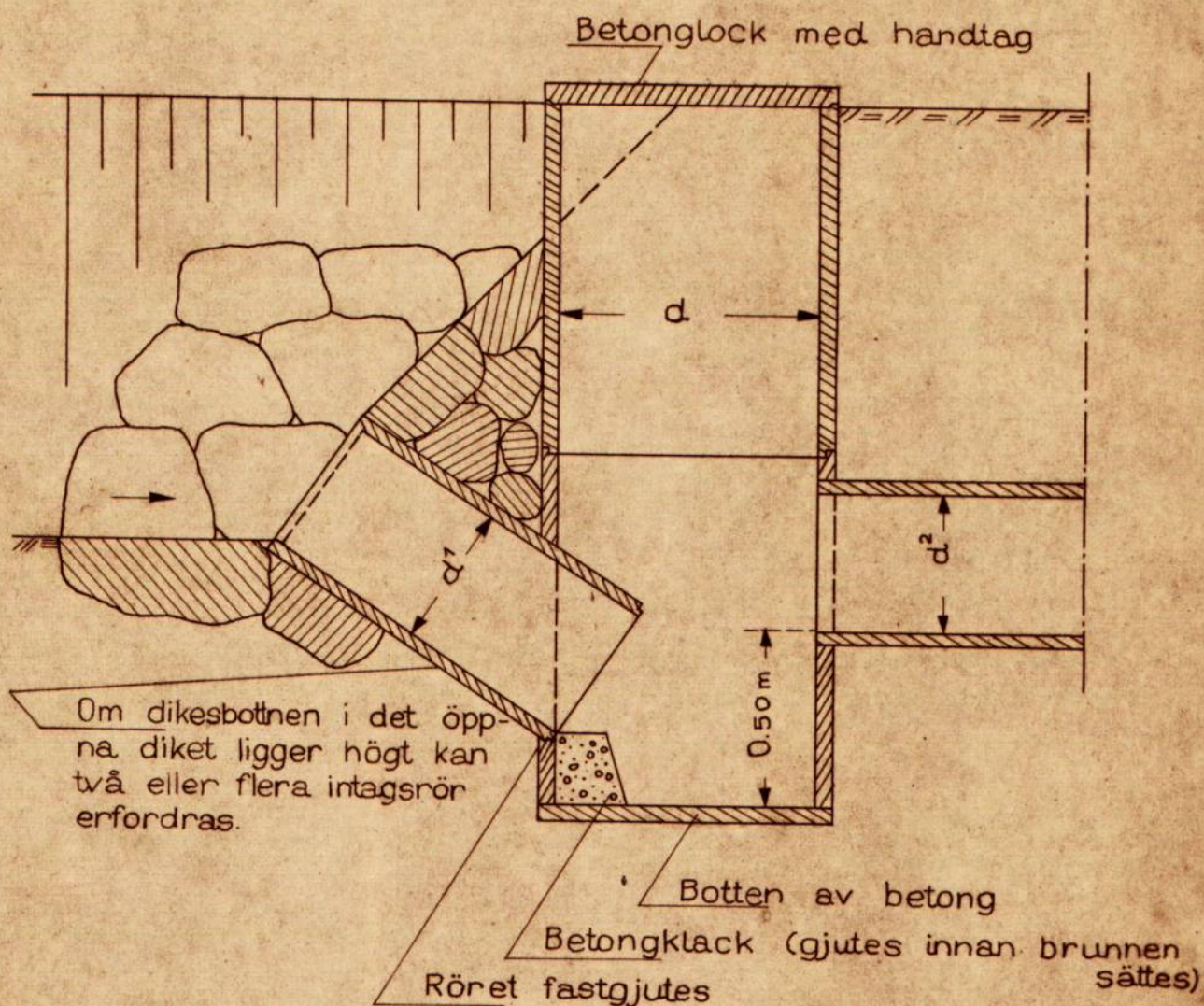
Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>S a m m a n d r a g.</u>				
	531	Huvudavlopp				5850
	1845	Täckdikning				3900
	2376			<u>Summa</u>		9750
		<u>Alternativ II.</u>				
		<u>Huvudavlopp</u>				
0+00-0+81	81	Lantbruksrör D=300 inkl. frakt, m	81	6.70	543	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	81	5.20	421	
0+81-1+17	36	Lantbruksrör D=300 inkl. frakt, m	36	6.70	241	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	36	2.50	90	
1+17		Upptagning av stentrumma			40	
		Brunn B-14 D=600			130	
0+90		Brunn B-8 D=400			85	
0+00		Utloppsskydd U-1			25	
1+17-1+36	19	Järnvägstrumma, ingen åtgärd				
1+36-2+96	160	Rensning av öppet dike, bott- bredd 0.50 m., sl.1. 1:1,5 inkl. utplanering, m	160	2.50	400	
		Ersättning för intrång genom breddning			50	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			225	2250

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
2+96-3+89	93	Lantbruksrör d=250 inkl. frakt, m	93	4.70	437	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	93	2.50	233	
3+89		Brunn B-14 D=500			105	
2+96		Utloppsskydd U-1			20	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			105	900
9+90-10+35	45	Rensning av öppet dike med bottbredd 0.50 m, sl.l. 1:1,5 inberäknat utplanering m	45	2.50	113	
10+35-10+99	64	Lantbruksrör D=250 inkl. frakt, m	64	4.70	301	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	64	2.50	160	
10+35		Utloppsskydd U-1			20	
10+94		Stensil T-11			40	
10+99		Upptagning av vägtrumma			40	
		Brunn B-17 D=500			105	
10+99-11+52	53	Lantbruksrör D=200 inkl. frakt, m	53	3.50	186	
		Grävning, läggning och åter- fyllning m	53	2.00	106	
11+52		Brunn B-14 D=400			85	
		För arbetsledning, extra er- sättningar m.m. tillägges			144	1300
	551				Summa	4450

KOSTNADSFÖRSLAG

Läge	Längd m	Arbete, material e. d.	Antal	å-pris kr.	Kostnad kronor	Summa kronor
		<u>Täckdikning.</u>				
	85	Rensning av öppet dike m	85	2.00	170	
	35	Tegelrör D=100 inkl. frakt m	35	1.87	65	
		Grävning, läggning och åter- fyllning m	35	1.45	51	
	1285	Tegelrör D=50 inkl. frakt	1285	0.71	912	
		Grävning, läggning och åter- fyllning, m	1285	1.00	1285	
		Rörutlopp st	9	10	90	
		Stensil T-11 st	2	40	80	
		Brunn B-17 D=400			80	
		För arbetsledning m.m. till- lägges			267	3000
	<u>1405</u>			<u>Summa</u>		<u>3000</u>
		<u>S a m m a n d r a g.</u>				
	551	Huvudavlopp				4450
	<u>1405</u>	Täckdikning				<u>3000</u>
	<u>1956</u>				<u>Summa</u>	<u>7450</u>
		Venevalla, Remmenedal den 31 maj 1961.				
						
		Kurt Dahlgren				
		Lantbruksingenjör				

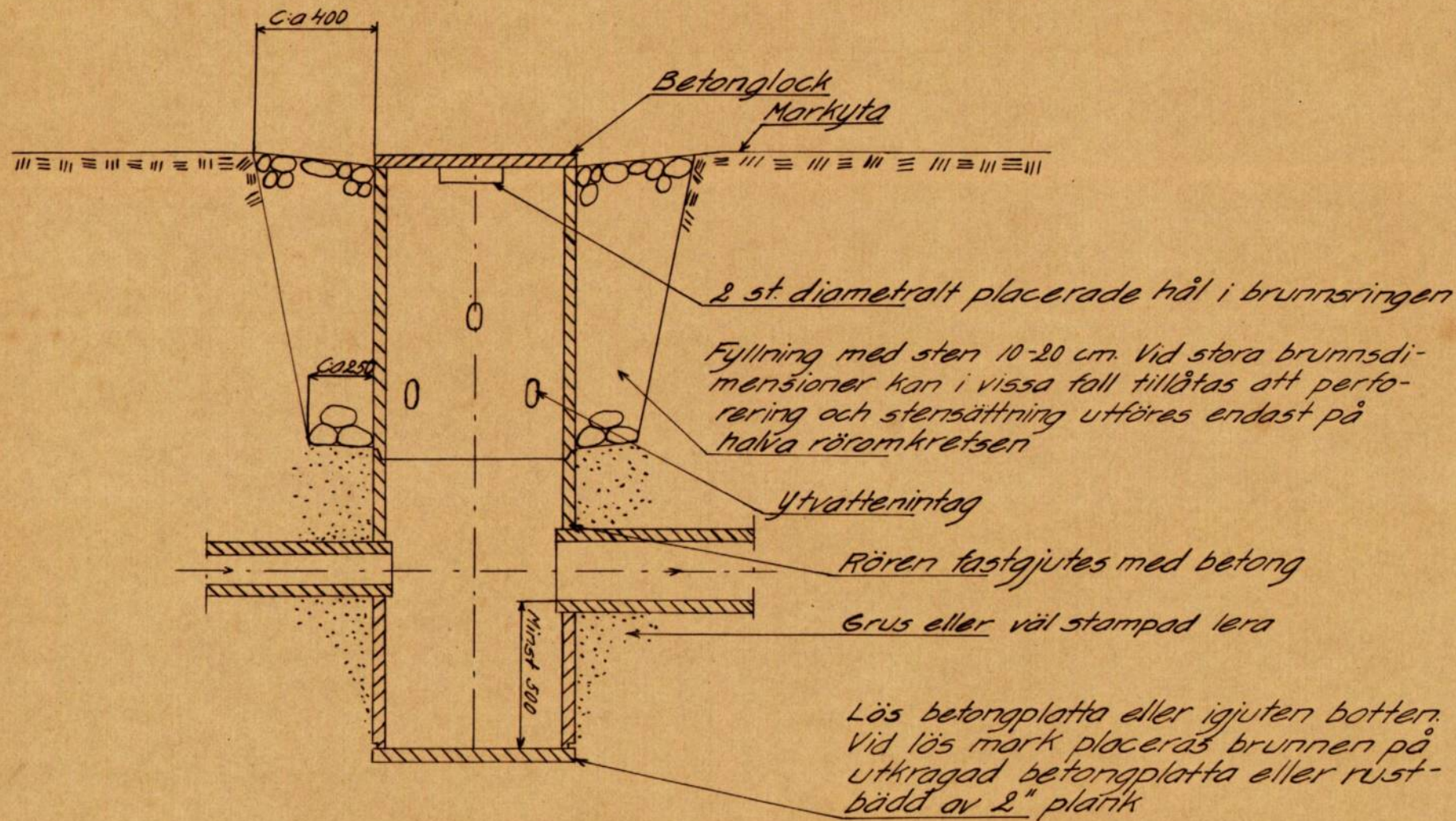

$d^1 = d^2$ där ej annat angives

Om $d = 0.90\text{m}$ eller 1.00m skall översta brunnsringen vara konisk.

Intagsröret skall anbringas med sådan lutning, att pinnar och kvistar stannar i brunnen och förhindras att medfölja vattnet in i ledningen.

Mått i m.m.

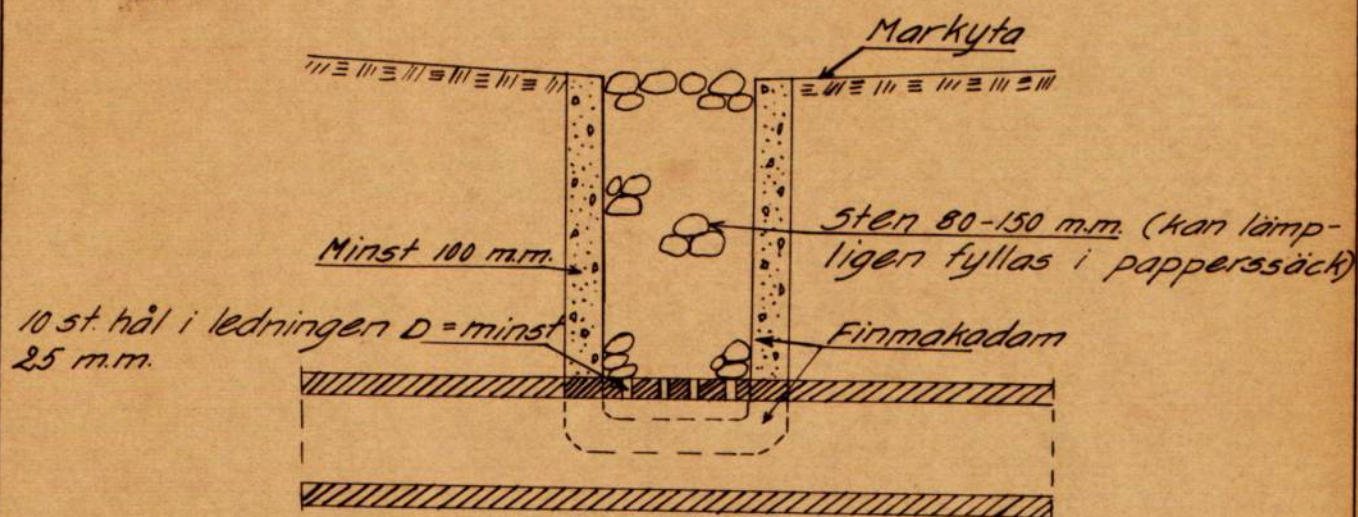
Översta brunnssringens överkant skall om inte annat överenskommes med markägaren läggas i höjd med markytan.

Brunn

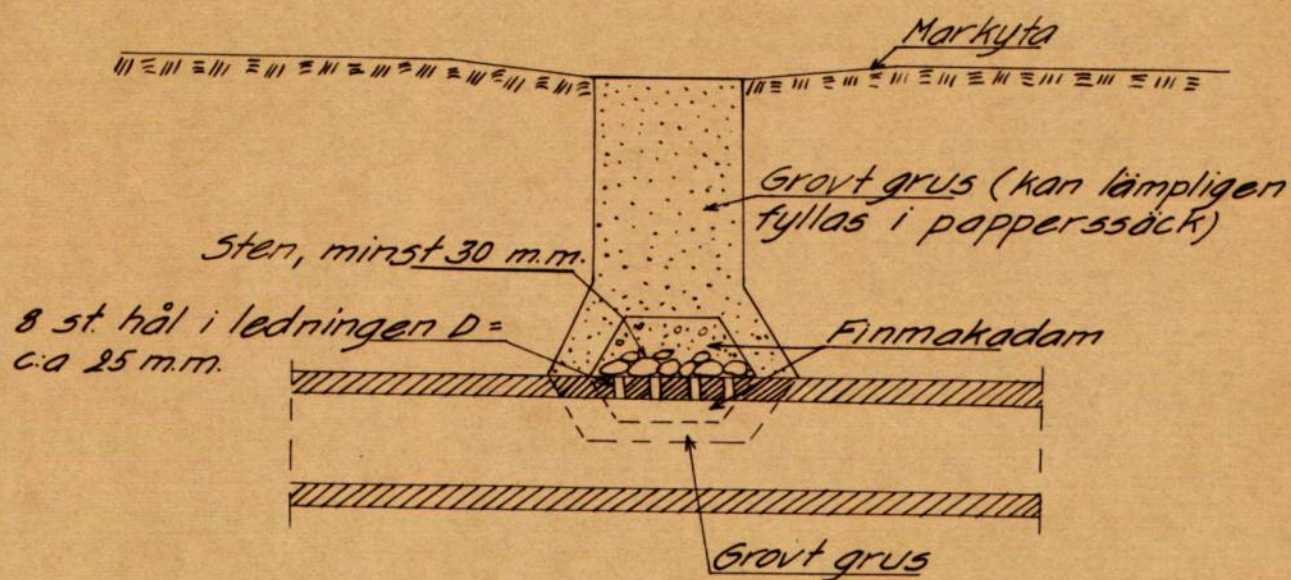
Typritning B-17

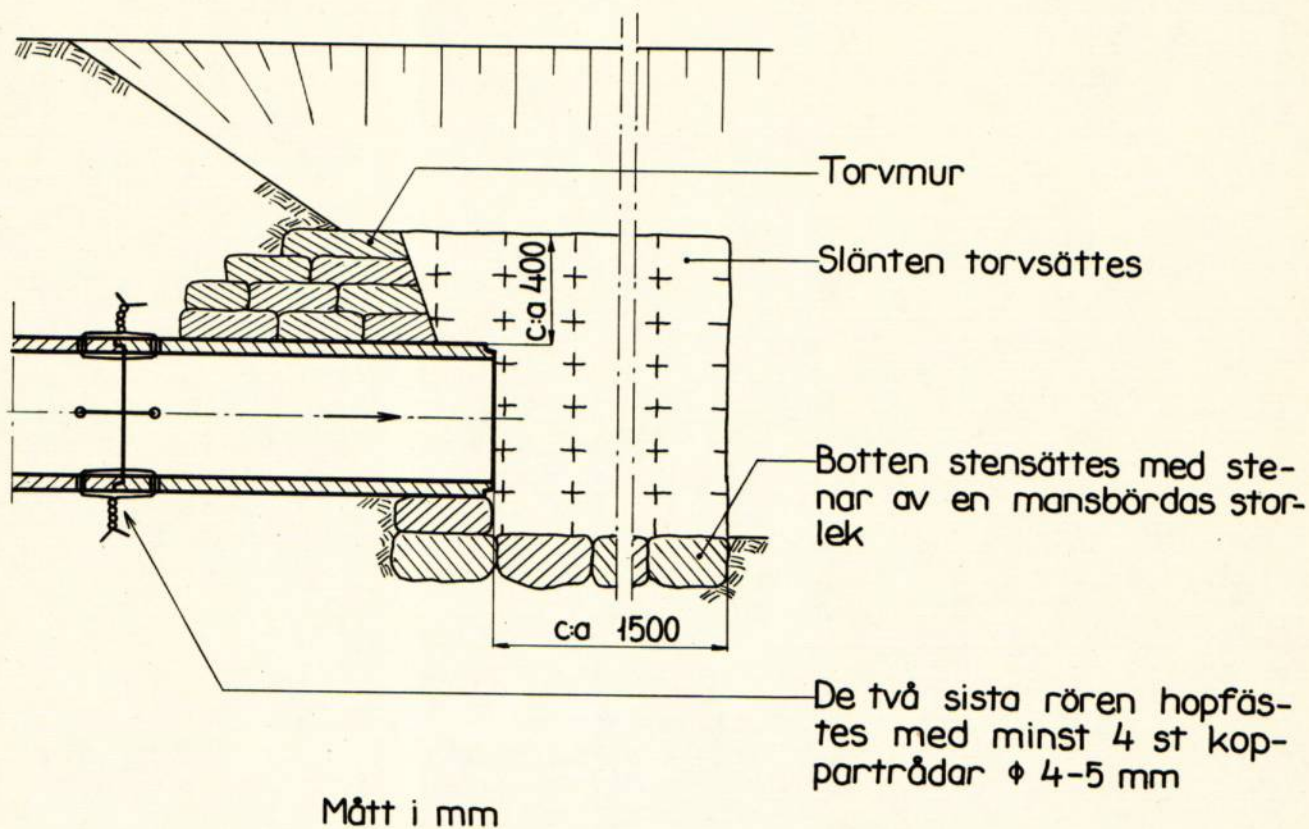
Bilaga

Stensil T-11

Grusfilter T-12

Sammanställning över förrättningskostnader

för

Venevalla dikningsföretag år 1961.Kronor

Ersättning till statsverket.

581:-

Annonskostnader

43:05

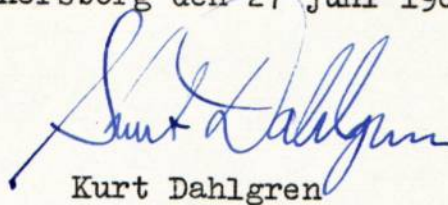
Godemännens arvodes- och reseersättningar

130:-

Hantlangning 6,5 timmar à 3:- kronor

19:50Summa kronor773:55

Vänersborg den 27 juni 1961.

Kurt Dahlgren

Lantbruksingenjör, förrättningsman.